

V pohorski Reki

Za vse markantnejše vrhove v vzhodnem Pohorju je značilno, posebno velja to za Roglo, Veliki in Reški vrh, da imajo podaljške, razrastke in stranske panoge, ki se v treh smereh proti jugu, jugovzhodu in jugozapadu kakor široko razprtji prsti na roki znižujejo in v terasah padajo, dokler se ne poizgube v ravnini ali dolini. Na njihovih solnčnih in zračnih hrbtih, ki jih krije zelo rodovitna, iz srhnelega in zdobljenega granita nastala puhlica, se razprostirajo, daleč naokoli vidno, obsežna in znamenita posestva pohorskih velekmelij s svojimi velikimi, okusnimi hrami, gošpodarskimi poslopji, sadovnjaki, z njivami in travniki, ki vse obdaja gosto bukovic in smrekovic; naravno, da je pri tej obsežnosti kmetij vsako posestvo osamljeno, leži posamič in tvori takorekoč svet zase. Zato razven Ribnice, Škomra, Keblja in sv. Martina na Pohorju ni večjih sklenjenih selišč in vasi. Te ležijo vse ob njegovem vnožju.

Vse to mora v naprej vedeti, kdor si hoče predstavljati našo pohorsko Reko in oni prekrasni planinski svet okoli nje, ki sega gori do »Mariborske«, do gostilnice »Kop« in do novozgrajenega »Pohorskega doma«, pa tudi do sv. Bolfenka in do razglednika.

Reški vrh, precej nad 1000 m visok, stegnje svoje dolge prste v dveh panogah polagano in gladko speljano proti jugovzhodu, vedno nižje in nižje, dokler se ne pogrezneta obe v ravnem Dravskem polju; ena panoga se imenuje Hočko, druga Slivniško Pohorje; prvo se namreč konča pri Hočah, drugo pri Slivnici. Tisti pohorski potok pa, ob katerem moraš hoditi navzgor, ako hočeš postaje »Hoče« na Pohorje, se imenuje Reka; selo ob njej, skozi katero moraš, ko imaš že Sp. in Zg. Hoče za sabo, se po njej imenuje tudi Reka. To je torej naša pohorska Reka, vas in potok in pohorski vrh obenem; obenem pa tudi tista srečna vas na vnožju našega Pohorja, ki jo brez dvoma čaka lepa, caviljiva bodočnost.

Do sedaj je bila Reka pravzaprav skrit in miren kotiček, v katerem je le tu pa tam veselo prepevanje bolj redkih pohorskih izletnikov odmevalo od ene do druge strani onega ozkega jarka, ki se šviga proti Reškemu vrhu in po katerem prihaja Reka, zbirajoč vse sosedne vode in poganjajoč vedno več žag in mlinov. Ona sama, potok namreč, se po izgubi kmalu pod Hočami, še predno bi mogla doseči cesto Maribor—Ptuj, v Dravskem polju, enako kakor njeni tovarišici Poljanščica in Radizeljščina; a

vas Reka, ki njej, njeni gonilni sili, dasi včasih tudi nekoliko jezno zaropče in zagrozi, dolguje zahvalo za toliko dobrot, se lepo razvija, veseleč se še lepših dni, ki jo čakajo.

Še pred kakimi 40 leti je bilo tod živahnije in glasneje. Tedaj so stale ob Reki baš v sedanji vasi Reki stope za čreslo; pa tudi fužine je vas poleg žag in mlinov imela; iz njih so se čuli glasni in enakomerni udarci mogočnih, težkih kladiv; v njih so izdelovali razno orodje za poljedelce in vinogradnike: krampe, lopate, sekire, motike, kopalke itd. Ko je prišel praznik sv. Jožefa, so naši pohorski Rečani pripeljali svojo robo na Studence in jo poceni razprodali kmetom iz Dravske doline in z Dravskega polja, še v večji meri pa našim vinogradnikom in njihovim viničarjem. Vse to je Reka, ki je nekoč zbesnela iz bogve katerega vzroka, podrla, poplavila in odnesla; pa tudi moderna tehnika, ki idiličnega primitivnega ročnega dela ne trpi poleg sebe.

Sedaj, ko je banska uprava, po zaslugi velikega prijatelja našega Pohorja, g. podbana dr. Pirkmajerja, začela graditi na Pohorje avtomobilsko cesto baš iz Reke, do koder jo je mariborski cestni odbor že pred leti brezhibno speljal, bo ta naša tiha in skromna pohorska Reka, kakor hitro bo dosežena »Mariborska«, postala čez noč zopet glasna in živahna, ker bo zadnja obvezna postaja, iz katere se bodo vozili zasebni avtomobili bogatih domačinov in še bogatejših tujih gostov, pa tudi prenapolnjeni javni avtobusi po solnčnem in zračnem hrbtu jugovzhodne panoge Reškega vrha.

Domačini še vedo povedati, da je v tem Reškem kotu nad Vinški in nad sedanjo cerkvico sv. Lenarta bilo jezero; jez pod njim se je pretrgal; voda je poplavila vse doli do Ptuiškega polja; prinesla pa je s seboj tudi strašnega zmaja, ki je s svojim velikanskim trupom segal od Reke do križa, ki na samem stoji na polju ob cesti med Sp. in Zgornjimi Hočami. To je pohorsko-reški lintver. Veliki kmetje, ki sede in kraljujejo danes ob Reki navzgor, Koptar, Lekš, Jehovar, Dovnik, Brdnik in Lobnik na desni strani, Trnjak, Brladin, Bodenik, Trbis, Gradišnik, Novak, Čičak, Martinček in Visočnik na levem obrežju, se enake nevarnosti ne boje več. S podvigom tujskega prometa, ki ga bo povzročila avtomobilska cesta iz Reke na Pohorje, bo se z blagostanjem Reke dvignil njihov gospodarski položaj, kar Reškemu kotu gotovo vsi želijo.

Dr. Fr. Mišič.

Kulturne vesti

Gustave Flaubert: Salambô. Roman. Fiskovna zadruga v Ljubljani, 1931. Strani 360. — Za »Gospo Bovaryjevo« in »Tremi povestmi« smo dobili Slovenci sedaj še tretji prevod del slavnega francoskega realista Gustavea Flauberta — »Salambô«. Ko je roman l. 1862. prvič izšel, je vzbudil neverjetno pozornost in razvile so se dolge debate in polemike o vprašanju, ali je to sploh še umetnost ali ne? Da je Flaubert docela realistično opisal življenje gospe Bovaryjeve, to mu je kritika še nekako oprostila, saj je bila snov sodobna, nikakor se pa ni mogla sprijazniti s »Salambô«, zgodovinskim romanom iz stare Kartage. Pisatelj je namreč zavrzel vse subjektivno vmešavanje v pripovedovanje in potek, prav tako tudi megleni romantizem davne prošlosti. Le redki so bili oni, ki so mu priznavali zasluge in vrline. Treba je bilo počakati šele na kasnejše čase, na one, ko je realizem Gustavea Flauberta postal novi in priznani literarni pokret ne le v Franciji, ampak tudi v ostalem kulturnem svetu. Tedaj pa je Flaubert dobil polno veljavo in je postal eden izmed največjih tvorcev svetovnega slovstva. Danes si brez njega realizma sploh ne moremo zamišljati. Prav realizem pa je bil tisti, ki je razgibal duhove in privedel slovstvo na nova in najnovejša pota, bodisi vsled posnemanja, bodisi vsled odklanja: in odkrite ali prikrite reakcije. Snov je pisatelj zajel iz zgodovine stare Kartage, in to dobesedno, kajti preden je

prišel svoj roman pisati, se je poglobil docela znanstveno v vse podrobnosti, tudi najbolj subtilne — kolikor so mu spričo pičlih virov seveda bile dostopne. Postavil je dogajanje v razdobje od l. 241. do 237. pred Kristom, ko se je bila zaključila prva punska vojna in se je pričel upor najetih vojakov. Ti dogodki tvorijo ozadje, dočim je osredje in os ona, Salambô. Ž njo nam Flaubert dokazuje, da je človek v svojem najosnovnejšem bistvu vedno enak, pa naj je živel pred tisočletji, v srednjem in novem veku ali v polpretekli sodobnosti. Obenem je pa naslikal tudi verno podobo tedanjih kulturnih, moralnih, socijalnih in vseh ostalih razmer. Prevod »Salambe« je vestno in mojstrsko oskrbel Anton Debeljak, založnica pa je knjigo uprav razkošno opremila.

Odmevi. Literarno-kulturna revija, leto II. 1—3. Strani 104. — Te dni je izšla v Ljubljani skupna številka »Odmevov« za prvo letošnje trimesečje. Njen urednik Radivoj Peterlin Petruška jo je napolnil s prispevki dolge vrste znanih in neznanih pesnikov, pisateljev in esejstov. Uvodoma je posvečena spominu Josipa Murina Aleksandrova, od katerega pri naša pet še neobjavljenih pesmi in nekaj korespondence. S pesmimi so zastopani: Ivan Albreht, Roman Bende, Dragutin M. Domanič, Engelbert Gangl, Janko Kač, Griša Koritnik, Mirko Kunčič, Matija Lipužič, Anton Mohor, Antica Obersnel, Zdravko Ocvirk, Polde Pehani, Ivo Peruzzi, Janko Polak, Radivoj Rehar, Janko Samec, Katja Špur Muronoliska, Ela Var. Dušan Vargazon,

† France Zbašnjik in Radivoj Peterlin Petruška. V tej obilici je precej šibkega, nepomembnega in slabega, nekaj pa tudi klenega. Domaničeve pesmi so objavljene v kajkavščini, ciklus »Pjesme čežnje« Ankice Obersnelove pa v hrvaščini. Mlada pesnica, ki živi v Mariboru, je zanimiv in mnogo obetajoč pojav v hrvaškem slovstvu. Prozo so prispevali: Cvetko Golar, R. Jakopič, Marija Kmetova, Valentin Korun, Miško Kranjec, Fran Milčinski, Julij Nardin, Franjo Baš, Zorko Prelovec, Makso Šnuderl, Fran Tratnik, Josip Vandot in Joža Zupančič. Tu so poleg črtic in novel vštete tudi razprave itd. Pod zaglavjem Knjige in listi poroča Josip Vandot o Pregledih »Izbranih spisih«, Roševem »Juretovem potovanju«, knjigah Belomdre knjižnice, Kunčičevi knjigi »Za židano voljo« in Svenssonovih »Prigodah malega Nonnija; Radivoj Rehar o Dornikovi zbirki novel »Brez oči«; Janko Kač o Albrehtovem »Junaku«; Rajko Pirnat o Šlibarjevi »Moderni ženski telesni vzgoji«; dr. Janko Mrak o Tumovem »Pomenu in razvoju alpinizma« in Radivoj Peterlin Petruška o umetnosti založbi »Sejalec«, Zvezek krasije reprodukcije slik in risb: R. Slapernika, Saše Šantla, Otona Gasparija, E. Justina, Anta Trstenjaka, Petra Lobode in Mirka Šubica.

Skautisem

Izšla je knjiga »Week-end« (tehnika življenja v prirodi),

ki jo je spisal župni načelnik Miroslav Zor-Črni Mrav. Knjiga je zelo lično opremljena, vezana v poltrde platnice, med tekstom je mnogo slik, priložen je seznam skavtske literature. »Week-end« je doslej najboljša slovenska in jugoslovenska skavtska tehnična publikacija in odgovarja zahtevam vsakega skavta in turista ter bo prav dobrodošla vsakemu ljubitelju narave. Strokovno oceno še prinesemo. Knjiga stane posamič Din 30.—, če se jo pa naroči v 10 izvodih, ali več, stane komad Din 25.—. Naroča se pri tvrdki Kleinmayr & Bamberg, Ljubljana, Miklošičeva 16.

Savska skavtska župa

priredi od 1. avgusta do 16. avgusta t. l. v Brodu-Moravicah (Gorski-kotar) tečaj za vodje, na katerega je povabljena tudi naša župa. Cena za ves tabor je Din 250.—. Pogoji za udeležence so: 1. rojen mora biti najkasneje 1915. leta; 2. priporočilo stega; 3. I. red ali pa vsaj znanje za I. red. Prijave za ta tabor je poslati čimprej upravi Savske skavtske župe (Zagreb, Krešimirov trg 17). Šotore morajo udeleženci prinesiti s seboj. Uprava Dravske župe priporoča vsem stegom, da pošljejo vsaj nekaj članov v to najboljšo šumsko šolo v jugoslovenskem skavtskem savezu.

V Mostah pri Ljubljani

je bila ustanovljena nova samostojna četa skavtov pod vodstvom župnega načelnika br. Miroslava Zora-Črnega Mrava. Zaenkrat bo imela četa samo volčiče in mlajše izvidnike.

Predsedstvo ministrskega sveta

je obvestilo glavno savezovo upravo, da je dovoljena vsem državnim uradnikom odsotnost in odhod v Prago na vseslovenski jamboree. Uradniki morajo vložiti prošnje pri svojem nadrejenem starešini.

Župnega tabora letos ne bo.

Ker župna uprava ni mogla dobiti v bližini Celja, kjer — kot je bilo sklenjeno — naj bi se vršil III. tabor skavtov Dravske župe, nobenega uporabnega prostora v najem, je letošnji župni tabor odpovedala. Želeti je, da se prihodnje leto vrši župni tabor v bližini Maribora.

Novi taborni poslovnik,

veljaven od 1. junija t. l., je izšel. Poslovnik predvideva nekatere strožje odredbe, zlasti glede taborvodstva in tabornih funkcionarjev, ter daje starešini tabora in taborvodji polno moč.

Nova skavtska knjiga.

Nedavno je izdal mednarodni promet. novinski in oglasni zavod d. d. (Beograd—Subotica—Zagreb—Split) knjigo »Izvidnici i planinke« Izpod peresa majorja A. Plavšiča, ki vodi do jasnega in pravega razumevanja plemenitih skavtskih načel tudi neskatve. Avtor se v na-

Želite li
biti ljubljena?

V tem slučaju negujte svojo lepoto in varujte svojo mladost.

Stalno uporabljanje »Palmira« mila bo očistilo Vašo kožo vseh mežuljev in mehčurkov in ji bo dalo mladeniški in svež izraz.

Z uporabo »Palmira« kreme bodo izginile iz Vašega obraza vse gube in hitro bo postala koža mehka in nežna.

Ako se umijete zjutraj in zvečer s »Palmira« milom in negujete svojo kožo s »Palmira« kremo, se ne bo zmanjšala Vaša lepota niti v teku leta.

»Palmira« krem, milo, puder in kolonjska voda se dobivajo v vsaki boljši strokovni prodajalni.

Palmira

lepoto rodi in zdravljuje godi

šem savezu nikdar ni aktivno udeležena in zasluži torej njegova knjižica toliko večjo pažnjo. Sicer je treba priznati, da podatki niso vedno najtočnejši in najnovejši, vsekakor pa je razlaga ideoloških momentov, zlasti onih, ki se tičejo obljube in zakonov, tako točno pogodena, kot bi to napisal kedo iz naših vrst. Mnogo je pisatelj posvetil tudi obdelavi tehničnega skavtskega življenja, zlasti zvezdoznanstva, orientacije, pionirstva, sledoznanstva, higijene, prve pomoči in zdravništva. Na koncu knjige je še pridan sportni oddelek. Knjiga predstavlja v celoti lep donos dosedanji jugoslovenski skavtski literaturi in jo zelo toplo priporočamo. Cena trdovezani knjigi je Din 8.—.

Kot zaključek prednjaškega tečaja, ki ga je za Savez Sokola kraljevine Jugoslavije priredila ljubljanska sokolska župa za Sokolice, bo v drugi polovici junija pod vodstvom starešine Dravske župe skavtov br. Kunaverja Pavla-Sivega Volka ob sodelovanju roverske čete ljubljanskega stega, v bližini Ljubljane tabor Sokolic, ki se naj spoznajo z najnovejšo, prirodno telesno vzgojo. Tabor se bo vršil na skavtski način, idejno pa ostane popolnoma sokolski. (Vsekakor lepo priznanje skavtizma od strani najmočnejše jugoslovenske organizacije).

M. Z.

Mednarodna skavtska konferenca.

Dne 23. julija se prične v Badnu pri Dunaju mednarodna skavtska konferenca, ki jo bo vodil stari, priljubljeni ustanovitelj skavtskega pokreta lord Robert Baden-Powell. Pokroviteljstvo je prevzel predsednik avstrijske republike Viljem Miklas. Direktor internacijskega skavtskega biroja Hubert S. Martin piše pri tej priliki: Zopet se bodo sestali vodje skavtskega pokreta iz vseh delov naše zemlje pod vodstvom našega častitega šefa in ustanovitelja Baden-Powella of Gilwel. Naši avstrijski skavtski bratje so nas povabili v svojo lepo domovino in v naprej se veselimo, da bomo obnovili stara prijateljstva in sklenili nova. Njihova velika vrednost je v duhu bratstva, ki preveva naše sestanke. V tem duhu se bomo pogovorili o problemih in izmenjali svoje izkušnje. V veliki igri skavtizma ostanejo politične, verske in druge razlike ob strani. Skavtizem nas druži v eni skupni želji, služiti dečkom vsega sveta — možem neposredne bodočnosti. Daj Bog naši konferenci bogatega blagoslova in vodi naj naša posvetovanja tako, da bo imela naša ves svet obemajoča bratska organizacija od nje trajno korist in tudi on, za katerega obstoja — deček.